

Wie is van de partij?

Ann Demoor (ACV-studiedienst)

Op 15 april confronteerde het ACV zijn memorandum met de voorzitters van (alfabetisch) Agalev, CDh, CD&V, Ecolo, MR, PS, SPa en VLD. Zes voorstellen werden voorgelegd aan telkens vier van de acht partijvoorzitters. Een kort verslag van hun antwoorden, zoals wij dat hebben opgemaakt.

1. WERKGELEGENHEID

Het ACV pleit voor een 'industriële Maribel': een sociale lastenverlaging gekoppeld aan doelstellingen en met een afgesproken en controleerbare bestemming.

SPa: **akkoord**, maar de lastenverlaging moet onder duidelijke voorwaarden verleend worden en prioritair gaan naar de laagste lonen. Ook milieu, opleiding en onderzoek dienen gekoppeld aan de toegekende lastenverlaging.

MR: **niet akkoord**. Lastenverlaging moet bij voorkeur algemeen en uniform gebeuren. Er is daarbij ook een voorafgaand akkoord nodig op Europees niveau. Lastenverlaging is wel noodzakelijk ter vrijwaring van onze industriële basis. Deze kwestie dient bekeken sector per sector. **Wel akkoord** om lastenverlaging prioritair te doen gelden voor de laagste lonen.

Ecolo: **akkoord**. Lastenverlaging moet prioritair gericht zijn op tewerkstelling. Doelgerichte lastenverlaging mag niet leiden tot een verplaatsing van tewerkstelling. Controle op tewerkstellingseffecten is zeer

moelijk. Bovendien sorteren erg toegespitste initiatieven vaak weinig effect. Men mag ook de budgettaire moeilijke situatie niet uit het oog verliezen. Een financiële tegenwaarde in de vorm van een algemene sociale bijdrage is onontbeerlijk.

CD&V: **akkoord**, maar de lastenverlaging moet het voorwerp zijn van overleg met de sociale partners. Er dient nagegaan of dit Europees kan en of het op individueel vlak kan toegespitst worden. Het tewerkstellingsdoel geldt als uitgangspunt. Dit betekent niet dat we ons altijd op de laagste lonen moeten fixeren. Lastenverlaging zal in eerste instantie moeten gelden voor de bevordering van industriële tewerkstelling.

Het ACV wil ook meer werkgelegenheid in de non-profitsector van een nieuwe 'sociale Maribel' (RSZ-verlaging gekoppeld aan meer tewerkstelling).

SPa: **akkoord**. Sociale Maribel heeft ook een economisch belang. Tewerkstelling in *non-profit* schept inkomen, consumptie en welvaart. SPa vindt de opdeling *profit* – *non-profit* kunstmatig.

CD&V: **akkoord**. Dit moet gebeuren binnen het kader van sociaal overleg en binnen de voorziene lastenverlagingen. Bovendien vereist een investering in gezondheids- en ouderenzorg dat je beschikt over de mensen om deze jobs in te vullen.

MR: **akkoord** om de *non-profit* aan te moedigen, maar betwijfelt of een sociale

Maribel daartoe de meest aangewezen methode is. Een duidelijke omschrijving van *non-profit* is dan wel vereist.

Ecolo: **volledig akkoord**. Op deze manier wordt een automatische en integrale band gelegd met tewerkstelling.

2. LOONVORMING

Het ACV wil dat de regering zich onthoudt van tussenkomst in de loonvorming. Er mogen geen ingrepen gebeuren in de automatische indexering. Dus, afschaffing van de competitiviteitswet en vrije verantwoordelijke CAO-onderhandelingen.

CD&V: **akkoord** met behoud van de automatische indexering, maar de wet op het concurrentievermogen moet blijven. Die dient als noodzakelijke correctiefactor als het sociaal overleg faalt. Dit laatste behoudt onverkort voorrang. CD&V vindt dat we het debat over de regionalisering van de loonvorming moeten durven voeren (het stelt immers vast dat er tussen de regio's een ongelijke loonevolutie is). Dit geeft de mogelijkheid om meer flexibel in te spelen op de arbeidsmarkt.

PS: **akkoord**, maar maant aan tot voorzichtigheid bij een herziening van de wet op het concurrentievermogen. Deze wet geldt immers als waarborg voor de automatische indexering en als dam tegen de regionalisering van de loonvorming. Zij zou wel moeten uitgebreid worden met andere indicatoren, zoals het aandeel van het loon uit arbeid in de nationale rijkdom, de productiviteit... De PS is radicaal gekant tegen regionaal sociaal overleg omdat dit de 'détricotage' van ons land inluidd.

Ecolo: **volledig akkoord**. Er mag niet geraakt worden aan de index. De sociale partners hebben een collectieve verantwoordelijkheid voor de werkgelegenheid en het behoud van een evenwicht tussen lage en hoge lonen en tussen sectoren.

VLD: **niet akkoord**, maar VLD is geen vragende partij om de wet op het concurrentievermogen of het indexeringsmechanisme te wijzigen. Bedoelde wet is weliswaar gedaeterd en moet aangepast worden aan andere parameters (ondermeer werkgelegenheid, consumptie en dergelijke in het buitenland). Daarnaast kunnen de sociale partners onderling correctiemechanismen afspreken. Regionalisering van het sociaal overleg is wenselijk - de sociaal-economische verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië zijn structureel - maar momenteel is dit in België niet mogelijk. De VLD wil van regionalisering echter geen prioriteit maken.

3. SOCIALE UITKERINGEN

Het ACV vraagt prioriteit voor de sociale zekerheid: **voorrang voor de eerste pijler in de pensioenen, voldoende hoge minimumuitkeringen, welvaartsvaste sociale uitkeringen.**

Agalev: **akkoord**. Voor de minimumuitkeringen is er zelfs een dringende inhaaloperatie nodig. De SZ blijft het meest optimale herverdelingsmechanisme, ondermeer omwille van de combinatie van verzekering en solidariteit. Er moeten zoveel mogelijk mensen werken voor een verbreding van de basis van de sociale zekerheid, maar er zijn er ook die niet kunnen werken, bijvoorbeeld invaliden.

SPa: schuift de **actieve welvaartsstaat** als oplossing naar voren. Hoe minder mensen afhankelijk zijn van een uitkering, hoe beter. De sociale zekerheid is geen instrument van herverdeling. Inkomensherverdeling moet gebeuren via de belastingen. De link tussen SZ en fiscaliteit wordt onvoldoende gemaakt. SPa verwijst naar de verwezenlijkingen van paars-groen, met name de maximumfactuur in de gezondheidszorg en de afschaffing van het kijk- en luistergeld.

CDh: **akkoord**. De verhoging van de minima is een prioriteit, met speciale aandacht voor de invaliditeitsuitkeringen. De federale bewaking van de sociale zekerheid blijft noodzakelijk, ondermeer voor wat betreft de zorgverzekering.

MR: **akkoord**, maar de sociale zekerheid kan verbeterd worden door een hogere activiteitsgraad. Het Belgisch repartitiemodel wordt niet in vraag gesteld. De sociale zekerheid dient bepaald door alle actoren gezamenlijk (werkgevers, vakbonden, overheid, mutualiteiten...), zodat er stabiliteit en vertrouwen gecreëerd wordt.

4. STRUCTUUR SOCIALE ZEKERHEID

Het ACV bepleit een opdeling in twee pijlers: **arbeidsgebonden risico's voor werknemers** (gefinancierd uit sociale bijdragen op arbeid) en **niet-arbeidsgebonden risico's voor de hele bevolking** (gezondheidszorg en kinderbijslag, gefinancierd door algemene middelen). Met behoud van het federaal karakter van gezondheidszorg en kinderbijslag.

CD&V: **akkoord** met opsplitsing tussen

inkomensvervangende en kostencompenserende sociale uitkeringen. Deze laatste kunnen gefinancierd worden via algemene middelen. Kinderbijslag en gezondheidszorg moeten op efficiënte en samenhangende wijze door één beleid samengebracht worden. CD&V is voor een confederaal model. Het wil de discussie aangaan over de regionalisering van de financiering en de besteding van de middelen.

Ecolo: **in principe akkoord** met de opsplitsing in burgerschaps- en arbeidsgebonden risico's. Het onderscheid komt overeen met de maatschappelijke evolutie. Ecolo wil geen regionalisering van de sociale zekerheid. Dit debat is niet aan de orde. Eerst dienen de gaten in de sociale zekerheid gedicht. Een universeel recht moet beschikken over een universele garantie en een dito financiering. Ecolo verwijst nogmaals naar de noodzaak van een algemene sociale bijdrage.

VLD: **akkoord**, maar voorzichtigheid is geboden. Enkel de organisatie van het gezondheids- en het gezinsbeleid (de besteding van de middelen) kan geregionaliseerd worden. De financiering kan federaal, interpersoneel blijven. Er kan gezocht worden naar een herschikking in de financiering, maar dat is een gigantische operatie (18,75 miljard op 75 miljard euro, oftewel een vierde) en dit dient met de nodige voorzichtigheid aangepakt. De VLD pleit voor een geleidelijke toename van de algemene middelen. Het debat over de regionalisering moet verdergezet worden, maar dit zal slechts aan de orde zijn na de regionale verkiezingen van 2004.

PS: **niet akkoord**. Opsplitsing, zelfs als die enkel de financiering betreft, zal drukken op het regionaliseringsdebat. De PS is radicaal

tegen elke *ouverture* in dit debat. Ze wil wel de weg van de individualisering van rechten verder onderzoeken.

5. ALGEMENE SOCIALE BIJDRAGE (ASB)

Het ACV vraagt de afschaffing van de huidige bijzondere SZ-bijdrage (enkel betaald door werknemers vanaf 19.000 euro gezinsinkomen) en tegelijk de invoering van een ASB op alle werkelijke inkomens.

Agalev: **akkoord**. Dit is een goede formule want zowel zij die deelnemen aan het arbeidsproces als zij die eraan verdienen, dragen dan bij. Maar de belastinghervorming moet een groter sociaal karakter hebben, belastingen moeten meer herverdelend werken. Deze laatste moeten ook een grotere sturende functie hebben, belastingen op energie en milieuverbruik zijn daar een voorbeeld van.

MR: **niet akkoord**. Het is niet goed zich te fixeren op één type belasting. De prioriteit moet liggen op de competitiviteit van de ondernemingen. **Wel akkoord** om de bestaande bijdragen te herschikken, maar dan moet men wel rekening houden met de problemen die dit zal opleveren. Er dienen zowel sociale als fiscale maatregelen genomen en ze mogen niet tegen elkaar uitgespeeld worden.

SPa: **akkoord**. Een ASB vergroot de belastbare basis en houdt de sociale zekerheid financieel overeind. Alle forfaitaire belastingen moeten verdwijnen, want zij treffen de lagere inkomens onevenredig hard. Daarnaast dient de sturende functie van fiscaliteit versterkt (bijvoorbeeld groene fiscaliteit). Om de

ontvangsten op niveau te houden, moet de controle op fiscale fraude verscherpt worden.

CDh: **akkoord**. Een ASB is een noodzakelijke alternatieve financiering (het verwijst naar Maystadt's voorstel van tien jaar geleden). De fiscale hervorming zal nog tot 2006 op de budgetten wegen. Slechts een kwart is tot nu toe gerealiseerd, een verruiming van het debat dringt zich op. Er zullen echter politieke keuzen moeten gemaakt worden. Men kan niet meer openbare voorzieningen beloven en tegelijkertijd de belastingen verlagen.

6. VERMOGENSBELASTING

Het ACV dringt aan op een belasting op grote vermogens (vrijstelling van eerste 500.000 euro) en een antispeculatieve meerwaardebelasting op aandelen.

VLD: **niet akkoord**, want vermogens worden al zwaar belast (roerende voorheffing, successierechten, registratierechten...). De VLD is ook tegen een meerwaardebelasting. Het idee om aandelen minder te belasten naarmate je ze langer behoudt, is voor haar economische nonsens. Het uitgangspunt is verkeerd, men moet niet vertrekken van fraude, zwarte vermogens...

CDh: **niet akkoord**. Zulke formules zijn niet haalbaar in een context van mondialisering. Bovendien is er het risico van kapitaalvlucht en worden vermogens nu al zwaar belast. Je kunt geen meerwaardebelasting invoeren zonder ook de minderwaarden aftrekbaar te maken en dit zou erg veel geld kosten. Een meerwaardebelasting zou risicokapitaal ontmoedigen en daar is in België al een gebrek aan.

PS: in **principe akkoord**. Maar hiervoor is een betere kennis van vermogens vereist. Het is wenselijk om progressief in deze richting te evolueren (verwijst hiervoor naar voorbeelden uit omliggende landen). Hiertoe moeten bijvoorbeeld aandelen aan toonder verdwijnen en dient een vermogenskadaster gecreëerd. De PS is voor een vermogensbelasting boven de 1,25 miljoen euro.

Agalev: **akkoord**, want arbeid wordt nu te zwaar belast. Zo'n belasting kan verschillende vormen aannemen. In België is dit een taboe, al wordt de discussie steeds opener gevoerd. Nochtans is het voor de samenleving geen goede zaak dat je met risicoloos beleggen wezenlijk vooruitgaat en met arbeid niet.

Zoals gezegd en beloofd in vorig nummer, zetten we onze doorlichting van vier jaar paars-groen verder. Met federale verkiezingen op 18 mei neemt – zoals u kunt merken – in het geheel van de bijdragen 'de politiek' opnieuw een prominente plaats in.

De redactie